4-7-2019 21545

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	
Registratiekenmerk	:	914715
Gemeentebladnr.	:	2019/43
Afdeling	:	Griffie
Behandelvoorstelnr.	:	914715
Portefeuillehouder	:	
Onderwerp	:	Verordening rechtpositie raads- en commissieleden gemeente Brunssum 2019
Raadsverg. d.d.	:	25-6-2019
Uiterlijke beslisdatum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel
Uw raad wordt voorgesteld om bij verordening aanvullend lokale afspraken te maken met betrekking tot de rechtspositie van raads- en commissieleden.

Aanleiding
Per 1 januari 2019 zijn het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en de bijbehorende ministeriële regeling in werking getreden. Aan de inwerkingtreding van dit besluit ging een periode vooraf - 2013 tot en met 2018- van stapsgewijze harmonisering en modernisering van de rechtsposities van decentrale politieke ambtsdragers. De inwerkingtreding van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers vormt het sluitstuk van dit meerjarige traject.
Middels een brief aan de raad 2018/98 en 2019/3 bent u hiervan op de hoogte gesteld.

Probleemstelling
De noodzaak voor aanpassing van de rechtsposities is gelegen in het feit dat het nodig is continu te investeren in de aantrekkelijkheid en kwaliteit van het politieke ambt. Het vak van bestuurder en volksvertegenwoordiger is complexer en dynamischer geworden. Het nieuwe, geharmoniseerde en gemoderniseerde rechtspositiebesluit dient bestuurders en volksvertegenwoordigers in dat kader beter te ondersteunen.

Daar waar voorheen sprake was van één rechtspositieregeling voor raads-, commissie- en collegeleden samen, moet nu een aparte rechtspositieregeling (verordening) voor de raads- en commissieleden worden vastgesteld.
De gemeenteraad stelt de rechtspositieverordening voor de raads- en commissieleden vast. Het college stelt de rechtspositieregeling voor collegeleden vast.
Brunssum kent een Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden Gemeente Brunssum 2016. Deze wordt ingetrokken. De nieuwe verordening voor raads- en commissieleden vervangt de verordening uit 2016.

Kaderstelling
Onderstaande wijzigingen en toepassing van arbeidsvoorwaarden in het rechtspositiebesluit en rechtspositieregeling zijn per 1 januari 2019 direct van toepassing (dwingend recht) op de lokale politieke ambtsdragers in alle gemeenten.

- Aanpassing vergoeding raadslidmaatschap;
- Aanpassing onkostenvergoeding voor raadsleden; (*)
- Aanpassing van toelagen voor leden van "zware commissies". Hiermee wordt bedoeld de rekenkamercommissie, artikel 81oa Gemeenwet, de vertrouwenscommissie, artikel 61, lid 3 Gemeentewet en een onderzoekscommissie, artikel 155a, lid3 Gemeentewet. Leden van de rekenkamercommissie en vertrouwenscommissie hebben recht op een bruto toelage van € 120 per maand. De hoogte van een verplichte toelage voor leden van een onderzoekscommissie is gemaximeerd en wordt bij lokale verordening geregeld.
- Een verplichte toelage voor leden van bijzondere commissies, maximaal € 120,- bruto per maand, wordt bij lokale verordening geregeld. De gemeenteraad stelt vast welke commissies bijzondere commissies zijn.

4-7-2019 21545

- Verandering toelage fractievoorzitters. Per 1 januari 2019 ontvangt een fractievoorzitter een toelage van € 70 per maand, vermeerderd met € 10 voor elk raadslid dat de fractie telt, de fractievoorzitter niet meegerekend en ten hoogste € 150 per maand.
- Aanvulling voor een waarnemend raadslid. Indien een raadslid langer dan een maand onafgebroken de burgemeester als burgemeester, niet zijnde als voorzitter van de raad, waarneemt, dan wordt zijn raadswedde aangevuld tot het salarisniveau van de burgemeester.
- Bij waarneming van 30 dagen of langer van de raadsvoorzitter 8% op de vergoeding en onkostenvergoeding;
- Raads- en commissieleden hebben recht op reiskostenvergoeding voor het bijwonen van de vergaderingen van de raads- en commissies en reis- en verblijfkosten voor reizen binnen de gemeente, gemaakt voor de uitoefening van de functie binnen de gemeente voor raads- en commissieleden (**)
- Introductie van het verstrekken van een WIA-voorziening. Nieuw is dat vanaf 1 januari 2019 alle politieke ambtsdragers, ook commissieleden, een voorziening in natura kan worden verstrekt (bv een aangepaste bureaustoel).
- Het ter beschikking stellen van informatie- en communicatievoorzieningen voor raads- en commissieleden incl. abonnementen.
- Verplichte invulling van het begrip beroepsvereniging.
- Vergoeding per jaar voor raadsleden voor de ziektekostenverzekering;
- De vergoeding voor de contributie van een beroepsvereniging.
- Een vergoeding voor loopbaanoriëntatie voor raadsleden uit gemeenten met inwonersklase 7, 8 en 9. (100.000 + gemeenten)

(*) De kosten die vallen onder de onkostenvergoeding volgens het nieuwe rechtspositiebesluit:
representatie, vakliteratuur, contributies en lidmaatschappen (uitgezonderd beroepsverenigingen), zakelijke giften, bijdrage aan fractiekosten, ontvangsten thuis, excursies, individuele consumpties buiten de werkplek (zoals koffie, thee, drankjes), fooien in Nederland, verjaardagsgebak, attenties en cadeaus voor naaste collega's, gelegenheidskleding, huur en reiniging van kleding, uitgaven voor persoonlijke verzorging, activiteiten van, door of namens de politieke partij, abonnementen kranten en tijdschriften en vakliteratuur die thuis worden ontvangen.
Het raadslid hoeft geen verantwoording af te leggen over de besteding van de onkostenvergoeding.

(**) De vergoeding van reiskosten binnen de gemeente gebeurt in beginsel op basis van declaraties. Voor woon-werkverkeer is het echter fiscaal mogelijk om een vaste reiskostenvergoeding te verstrekken aan raads- en commissieleden. Voor een vaste reiskostenvergoeding woon-werk gelden, zo is de redenering, de regels zoals neergelegd in het 'Handboek loonheffingen 2019'. Deze systematiek kan ook worden toegepast op raads- en commissieleden omdat de fiscus deze regeling ook openstelt voor mensen die minder dan vijf keer per week naar het werk reizen (zie paragraaf 21.1.2 van het Handboek Loonheffingen).

Bij het toepassen van een vaste reiskostenvergoeding voor raadsleden is er wel een onderscheid tussen raadsleden die voor het fictief werknemerschap (opting-in-regeling) hebben gekozen en zij die dat niet hebben gedaan. Voor raadsleden die niet hebben gekozen voor de opting-in-regeling via de gemeente gelden bij de aangifte inkomstenbelasting de bepalingen van het winstregime. De gemeente informeert de belastingdienst over de uitbetaalde bedragen aan deze raadsleden. Vervolgens is het aan de betrokken raadsleden zelf om in hun aangifte inkomstenbelasting de vergoedingen fiscaal te verantwoorden.

Bovenstaande landelijke regels overrulen bestaande lokale regels maar laten per 1 januari 2019 bij verordening beperkte mogelijkheid de lokale rechtspositionele regelingen te treffen.

In overleg met het Presidium zal een uitvoeringsregeling opgesteld worden ten aanzien van de reiskostenvergoeding voor raads- en commissieleden binnen de gemeente.

Opties wat betreft de lokale regelruimte:
1. Vaststellen van de hoogte van de verplichte toelage voor leden van een onderzoekscommissie als bedoeld in artikel 155a, derde lid, van de Gemeentewet. De jaarlijkse vergoeding mag niet hoger zijn dan driemaal de maandelijkse raadswedde;
2. Een toelage voor leden van een door de gemeenteraad aan te wijzen bijzondere commissie. De maximale hoogte van de maandelijkse toelage is € 120,- bruto.

4-7-2019 21545

3. Het verstrekken van een jaarlijks bedrag ter grootte van één maand raadswedde aan raadsleden ten behoeve van een verzekering arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.
4. Om een deel van de raadswedde aan te merken als presentiegeld. Zij krijgen dat geld alleen als ze aanwezig zijn geweest bij een raadsvergadering.
5. Een vergoeding voor reis- en verblijfkosten voor dienstreizen buiten de gemeentegrens aan raads- en commissieleden.

Voorgestelde keuzes:
Het Presidium heeft op 16 april en 28 mei 2019 de voorgestelde mogelijkheden besproken en adviseert:

Ad. 1. De vergoeding voor leden van een onderzoekscommissie vast te stellen op € 495,- bruto per maand met een maximum van 6 maanden per onderzoek/per jaar. Dit komt overeen met driemaal de raadwedde.

Beslispunt 1: De vergoeding voor leden van een onderzoekscommissie vast te stellen op € 495,- bruto per maand met een maximum van 6 maanden per onderzoek/per jaar.

Ad 2. De commissie Integriteit en de Werkgeverscommissie raadsgriffie, ingesteld respectievelijk in 2018 en 2009, aan te merken als bijzondere commissie en een maximale vergoeding per lid van € 120,00 bruto per maand te vergoeden voor de duur van de activiteiten.

De volgende overwegingen heeft het Presidium meegenomen genoemde commissies als bijzonder aan te merken:
a. Het betreft werkzaamheden die niet tot de reguliere taken van een raadslid behoren;
b. Beide commissies vergaderen gemiddeld minimaal 6 keer per jaar. Daarnaast vinden regelmatig extra vergaderingen plaats. Al deze vergaderingen behoeven de nodige voorbereiding en uitwerking van de leden. Verder vormt het ad hoc karakter van sommige bijeenkomsten een extra belasting;
c. Beide commissies kennen een groot belang:
    a. Werkgeverscommissie: De gemeenteraad is verantwoordelijk voor een goed en gedegen personeelsbeleid, goed werkgeverschap en duidelijke positionering en begeleiding van haar eigen medewerkers op de griffie. Deze verantwoordelijkheden zijn gedelegeerd aan de werkgeverscommissie. Het is van belang dat deze taken naar behoren uitgevoerd worden;
    b. Integriteitscommissie: De afgelopen periode is er in Brunssum veel te doen geweest rondom integriteit. Ook binnen de huidige politieke context is het van belang dat er een stevige commissie integriteit is die de burgemeester en de gemeenteraad goed kan bedienen en begeleiden bij integriteitsvraagstukken en blijvend trainingen op dit gebied organiseert. De commissie is verantwoordelijk voor het volgen van ontwikkelingen op dit gebied, zowel binnen de raad als daarbuiten en dient daar waar nodig adequaat te acteren;
d. Voor beide commissies moeten regelmatig opleidingen worden gevolgd. Technisch gezien zijn het niet de eenvoudigste commissies. Raadsleden dienen zich steeds in nieuwe ontwikkelingen te verdiepen.
e. Daarnaast geldt er een groot afbreukrisico voor de betrokken raadsleden.

De vakafdeling die geadviseerd heeft bij de totstandkoming van dit raadsvoorstel begrijpt dat de werkgevers- en integriteitscommissie stevige commissies zijn, waarvan lidmaatschap meerwerk met zich meebrengt. In de motivering van het toekennen van de maximale toelage van € 120,- per maand zijn volgens de vakafdeling echter de volgende zaken onderbelicht:
a. de wetgever vindt dat het lidmaatschap van de rekenkamer- en vertrouwenscommissie dusdanige verantwoordelijkheden, belasting en tijdsbeslag kent, dat dat dit een toelage van € 120,- per maand rechtvaardigt. Het is daarom wenselijk - in het geval de raad kiest voor de maximale toelage van € 120,- per maand voor de werkgevers- en integriteitscommissie- wordt gemotiveerd dat deelname aan de werkgevers- en integriteitscommissie soortgelijke verantwoordelijkheden, belasting en tijdsbeslag kent als de rekenkamer- en vertrouwenscommissie. Daarbij is van belang:
    - een concrete omschrijving van de werkzaamheden van enerzijds de werkgevers- en integriteitscommissie en anderzijds de rekenkamer- en vertrouwenscommissie;
    - de specifieke vaardigheden die zijn vereist voor deelname aan enerzijds de werkgevers- en integriteitscommissie en anderzijds de rekenkamer- en vertrouwenscommissie;
    - concretisering van verantwoordelijkheid en zwaarte van enerzijds de werkgevers- en integriteitscommissie en anderzijds de rekenkamer- en vertrouwenscommissie; en
    - gemiddeld aantal meer-uren per maand voor werkzaamheden voor enerzijds de werkgevers- en integriteitscommissie en anderzijds de rekenkamer- en vertrouwenscommissie;
b. Brunssum is een kleine gemeente. De activiteiten van beide commissie zijn niet dusdanig van aard en omvang dat dit direct de maximale toelage rechtvaardigt. Voor de werkgeverscommissie geldt dat zij slechts voor drie

4-7-2019 21545

mensen werken waarbij zoveel mogelijk ambtelijk gevolgd dient te worden. De griffie krijgt tevens ambtelijke ondersteuning vanuit P&O.

c. het is van belang dat raadsleden vanwege hun integriteit en overtuiging lid zijn van deze commissies en niet vanwege financiële overwegingen (12% bovenop de maandelijkse raadswedde). Een aanzuigende financiële werking is niet wenselijk.
d. de raad moet voorkomen dat zij een precedent creëert voor andere commissies.

De werkzaamheden van deze commissie zijn wat betreft belasting, belang en tijdsbeslag zeer goed te vergelijken met die van bijvoorbeeld de rekenkamercommissie. Wat betreft de complexiteit en verantwoordelijkheden verschilt het werk van deze commissies niet ten opzichte van soortgelijke commissie die moeten functioneren in gemeenten met een andere omvang. Verder worden de leden van de werkgeverscommissie kwaliteiten qua benoemd en zijn de leden van de commissie integriteit gevraagd om hierin zitting te nemen. Financiële overwegingen liggen dan ook niet ten grondslag aan eventuele deelname. Het Presidium heeft overwogen of ook het Presidium en de Auditcommissie als bijzondere commissies aangemerkt dienen te worden. Daar heeft ze vanaf gezien, omdat men van mening is dat deze tot de reguliere werkzaamheden van een gemeenteraadslid behoren.
Derhalve adviseert het Presidium om voor de commissie integriteit en de werkgeverscommissie - evenals dat dit ook voor de vertrouwenscommissie en rekenkamercommissie wettelijk het geval is - een vaste vergoeding van € 120,- bruto per maand vast te stellen.

Beslispunt 2: De commissie Integriteit en de Werkgeverscommissie als bijzondere commissies aan te merken waarbij de vergoeding per lid € 120,00 bruto per maand bedraagt voor de duur van de activiteiten.

Ad 3. Jaarlijks een bedrag te verstrekken voor een voorziening arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden, (artikel 3.1.1, eerste lid) ter hoogte van één maand raadswedde.
Het raadslid kan met dit bedrag zelf voorzieningen te treffen voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.

Beslispunt 3: Jaarlijks een bedrag verstrekken ter hoogte van een maand raadswedde, waarmee het raadslid voorzieningen kan treffen voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.

Ad 4. De bepaling om een deel van de raadswedde aan te merken als presentiegeld niet op te nemen in de verordening. Deze bepaling kan nuttig zijn bij "spook" raadsleden. Dat speelt gelukkig niet in Brunssum. Hier wordt derhalve geen beslispunt voor geformuleerd.

Ad 5. Een vergoeding voor reis- en verblijfkosten voor dienstreizen buiten de gemeentegrens aan raads- en commissieleden op te nemen in de lokale verordening. Deze regeling stond al in de nog geldende verordening. Geadviseerd wordt om bepalingen ook in de nieuwe verordening te handhaven. Hier wordt derhalve geen beslispunt voor geformuleerd.

Financiële/ personele/ juridische gevolgen?
Het extra benodigde budget is geraamd op € 35.000 per jaar. Voor 2019 is dat bijgeraamd in de 1e Berap 2019.
Voor 2020 en verder wordt het structureel opgenomen in de begroting en meerjarenbegroting.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Na het doorvoeren van de landelijke regels en het invoeren van de lokale regels jaarlijks controleren of raads- en commissieleden de juiste vergoeding(en) ontvang(t)en.
Na twee jaar worden de verordening rechtspositie Raads- en commissieleden Gemeente Brunssum 2019 en de nog op te stellen uitvoeringsregels geëvalueerd.

Is er een tijdpad bijgevoegd?
De gewijzigde lokale regeling treedt in werking een dag na bekendmaking en werkt terug tot en met 1 januari 2019.

Het Presidium,

Namens deze
De griffier.

Bijlagen:
Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Brunssum 2019
Was/wordt tabel

4-7-2019 21545

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2019/43
Afdeling : Griffie
Registratiekenmerk : 914715

De raad van de gemeente Brunssum;

Gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;
gelet op het bepaalde in het rechtpositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers;
gehoord de ambtelijke organisatie en het Presidium;
gehoord de raadscommissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden d.d. 11 juni 2019

Besluit:

1. De “Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden gemeente Brunssum 2016; gemeenteblad 2015/28 (versie 2), vastgesteld 26-1-2016" in te trekken per 1 januari 2019.
2. De "Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Brunssum 2019" vast te stellen, waarin de drie volgende beslispunten expliciet zijn verwerkt:
    a. De vergoeding voor leden van een onderzoekscommissie vast te stellen op € 495,- bruto per maand met een maximum van 6 maanden per onderzoek/per jaar.
    b. De commissie Integriteit en de Werkgeverscommissie als bijzondere commissies aan te merken waarbij de vergoeding per lid € 120,00 bruto per maand bedraagt voor de duur van de activiteiten.
    c. Jaarlijks een bedrag te verstrekken ter hoogte van een maand raadswedde, waarmee het raadslid voorzieningen kan treffen voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 25 JUNI 2019

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.